

Maritiem klapt eruit met fantasisch vuurwerk

Met een gezamenlijk vuurwerk namens Stichting Maritiem 's-Hertogenbosch en 's-Hertogenbosch Vestingstad van Europa 2005 werd de vijftiende aflevering gisteravond feestelijk geopend.

Braderie Maritiem

Sinds 1983 kent Maritiem een eigen Braderie. Van oorsprong een 'traggijn markt' ofwel handel in scheepsartikelen. Deze braderie biedt meer en brengt veel mensen op de been met interesse voor zelfgemaakte spulletjes en watersportartikelen. Ook dit jaar weer een aantal oude ambachten zoals glas-in-lood, rietvlechten en de schilders van 'Bosch palet' die op diverse locaties aan het werk zijn. Het braderiegebied: Handelskade, Smalle Haven, Uilenburg en het binnenterrein van de Citadel. Vandaag van 10.00 tot 17.00 uur geopend.

COLOFON
Redactie/teksten
Bossche Omroep op Zondag
Marc Smits
Eindredactie:
Paul Reekers
Opmaak:
Het Communicatieplein Boxtel
Ferdy Steger
Fotografie:
Henk van Esch
Repro:
ADC Reproservice 's-Hertogenbosch
Gert-Jan van Roosmalen
Oplage: 1500 stuks
Hoofdsponsors Maritiem:
Amstel Bier,
Creyf's Uitzendorganisatie,
Drukkerij van Gerwen,
Rabobank 's-Hertogenbosch,
gemeente 's-Hertogenbosch.
Maritiem nieuws is een initiatief van Stichting Maritiem 's-Hertogenbosch.
www.maritiemshertogenbosch.nl

Zeeliederensongfestival Maritiem hoogtepunt

Vocaal klapstuk tijdens Maritiem: het Zeeliederensongfestival. Reeds bij de eerste aflevering in 1977 op de rol. Watersportvereniging Alem treedt vanavond met een gelegenheidsformatie aan die, zoals elke deelnemer, het thema van dit jaar - de schippersvrouw - op eigen wijze bezingt. De jachthaven van Alem is hun thuishonk. Donderdagavond waren ze al luidkeels aanwezig tijdens het jaarlijkse captainsdiner in de aanloophaven van Maritiem 's-Hertogenbosch. De gelijknamige watersportvereniging treedt dit jaar met tien personen voor het voetlicht tijdens het Zeeliederensongfestival. Frits van de Bie beleeft zijn vierde Maritiem als deelnemer. Gevraagd en ongevraagd bezingt hij zijn geliefde jacht 'Roseanne', als 'shantyman' welteverstaan. Frits maakt ook deel uit van shantykoor 'Lopend Tuig' uit Zaltbommel en is oprichter van shantykoor 'De Brulboeien' die in en rond de jachthaven van Alem hoorbaar zijn. "Alem telt goede zangers die het hele jaar door serieus

Watersportvereniging Alem met Frits van der Bie (met pet) en Stef van de Wijngaard trainen", vertelt Frits met zware stem. De jachthaven heeft een eigen koor, een liederentafel waar in de wintermaanden wordt gezongen en onder meer de jaarlijkse vaartocht voor invalliden. **Valreep** Acht watersportverenigingen uit de omtrek nemen deel aan het Zeeliederensongfestival. Alem verschijnt met een gelegenheidskoor waarvan de oprichtingsvergadering 26 augustus jongstleden geschiedde. Op de valreep wisten de Alemmers een koor te formeren en een lied te schrijven. Belangrijk, want de vrees om over twee jaar te worden geloot is niet ongegrond. **Thema: de schippersvrouw** Het thema dit jaar tijdens de muzikale competitie tussen de regionale havens: de schippersvrouw. "Het is een competitie dus we willen natuurlijk win-

nen", vertelt Frits van de Bie. "Maar wij vinden het vooral gezellig om mee te doen." Alem treedt a capella op met slechts een trom die voor instrumentele inbreng zorgt. Over de inhoud van hun zee-manslied wordt op geen enkele wijze iets losgelaten. "Kom maar kijken", lacht Frits. Of Alem vanavond als winnaar uit de bus komt, kunt u zelf aanschouwen. Enkele jaren terug eindigde watersportvereniging Alem in de onderste regionen van de competitie maar wist het wel het publiek voor zich te winnen. En dan ben je eigenlijk tijdens het zeeliederensongfestival bij Maritiem 's-Hertogenbosch sowieso de grote winnaar. **Zeeliederensongfestival:** Aanvang 20.30 uur; bekendmaking winnaar op vier podia vanaf 23.00 uur.

Maritieme vrijwilliger van de dag: Harry van der Krabben

Harry van der Krabben (52) is vanaf 1981 verbonden aan het evenement en sindsdien 'blijven hangen'. Vanaf 1983 maakt hij formeel deel uit van het bestuur.

Harry van der Krabben (52) is vanaf 1981 verbonden aan het evenement en sindsdien 'blijven hangen'. Vanaf 1983 maakt hij formeel deel uit van het bestuur. Deze dagen beleeft hij derhalve zijn dertiende Maritiem. Als voorzitter van de programmacommissie regelt hij "alles dat met het programma te maken heeft". Daar is zijn team van negen personen verantwoordelijk voor. Harry van der Krabben gaf vanaf 1983 samen met Jan van Kollenburg onder meer vorm aan de braderie op zaterdag.

Wat heb je met Maritiem?
"De verbondenheid, de sfeer, het enthousiasme van vooral de schippers en het publiek".

Wat heb je met water?
"Als schipper heb ik vanuit de watersport veel met water. We

hebben een jaar of vijftien de Nederlandse en Belgische wateren tot aan de Franse grens bevaren."

Wat heb je met 's-Hertogenbosch?
"De stad waar ik woon en ik ben een echte Bosschenaar".

Maritiem 2007
"Dan heb ik één grote uitdaging liggen. Kinderen die op het gebied van zang en muziek - zoals bij de shantykoren - ook iets doen. Dat kan een musical zijn, kinderkoren of muziek maken. Weer iets nieuws dus."

Start vestingwerken

De Bossche wethouder Jetty Eugster verwelkomde gistermiddag vice-admiraal J.W. Kelder, commandant zeemacht Nederland, nadat het officiële 'aan land' signaal door de hoornblazer van de Tamboers en Pijpers van het korps Mariniers klonk. Wethouder Eugster en vice-admiraal Kelder plaatsen het rapport 'Westwal Keert Weer' in de vestingmuur. In dit rapport worden de plannen voor de restauratie van de Westwal beschreven.

Visafslag met rokerij

Op de kop van de Brede Haven bij de Visstraat staat vandaag een rokerij met poon. Speciale aandacht voor de visafslag in klederdracht die om 15.00 uur op het programma staat. Een spel tussen publiek en de drie acteurs waaronder Daan Gielen. Deze visshow van driekwartier die u niet mag missen.

KinderMaritiem

Voor het eerst in haar bestaan zal Maritiem 's-Hertogenbosch dit jaar een echt kinderprogramma kennen. KinderMaritiem is een postenspel voor kinderen van 6 tot 12 jaar waarbij verspreid over het havengebied verschillende opdrachten moeten worden uitgevoerd om zo het diploma 'Scheepsmaatje' te kunnen behalen. Zeeverkennergroep Sint Joris heeft in samenwerking met Stichting Maritiem 's-Hertogenbosch, Modelbotenclub Titanic, Koninklijke Landmacht en de Bossche Reddings Brigade dit postenspel 'met een waterig tintje' uitgezet over het hele Maritiemgebied. Bij iedere post (vijf in totaal) kunnen de kinderen een maritieme activiteit doen die wordt afgetekend op het 'waterkaartje'. Met een volle 'waterkaart' kunnen ze op de MS Makke Beer III - die ligt afgemeerd naast de boombrug op het hoekje Zuid-Willemsvaart/Handelskade - hun diploma 'Scheepsmaatje' ophalen.

Shantyman geeft werktempo aan

Droeve liederen bedoeld om eentonige zware scheepswerkzaamheden op ritmische wijze meerstemmig te stimuleren. De shantyman - de 'leadzanger' - geeft daarbij het ritme en zodoende het werktempo aan. De maritieme podia in 's-Hertogenbosch worden vandaag zaterdag 17 september bevolkt door vijftien shantykoren waarbij het publiek vanzelfsprekend eenstemmig kan invallen en zodoende zeker niet uit de toon valt.

Stoomschepen namen rond de eeuwwisseling op de wereldzeeën de plaats in van de zeilschepen. Daardoor dreigden ook de gezongen liederen - shanties - in de vergetelheid te raken. De zeemannen verrichtten veelal dezelfde zware handelingen: de zeilen strijken, het anker lichten, de masten opzetten ... de schepen lossen. Om het zware, eentonige werk te verlichten, werden ritmische liederen aangeheven: shanties genaamd. Functionele, veelal

droeve, liederen waarbij niet zozeer de inhoud maar de korte zinnen en stopwoordjes van belang waren waarop de zeemannen gelijktijdig aan de touwen trokken. Werkondersteunende liederen die het schip, de wateren, havenplaatsen, de liefde, avontuur bijzondere personen, gevechten maar ook de alledaagse dingen bezingen. Er is echter wel een wezenlijk verschil tussen shanties en zeemansliederen. Dat verschil kunt u zaterdag er-varen..

Locaties optredens
Maritiem 's-Hertogenbosch presenteert vandaag zaterdag 17 september vijftien shantykoren afkomstig uit de regio en zelfs een 75 zangers en zangeressen tellend shantykoor uit Den Helder. Optredens op de podia aan de Korenbrugstraat, de Karrenstraat, langs de rivier de Dommel en op het binnenterrein van de Citadel tussen 11.00 uur en 17.30 uur. Het schema met optredens is verderop in dit dagjournaal opgenomen.

Maritieme starthandeling

Maritiem 's-Hertogenbosch 2005 ging gistermiddag officieel van start na de opening door Vice-Admiraal J.W. Kelder (commandant zeemacht Nederland), R. van de Mortel (cultuurwethouder gemeente 's-Hertogenbosch) en J. Chappin

(voorzitter Stichting Maritiem 's-Hertogenbosch). Afscheid nemend bestuurslid Ad de Bruijn (dertien Maritiems) ontving het toepasselijke beeldje dat op ware grootte bij de Boombrug is gestationeerd.